

Milliárdokat remél Medina a lokátorból

2011.07.14.

A jelenlegi és a tervezett medinai lokátor állítólagos veszélyeire hívta fel a falu polgármesterének figyelmét egy, a radartechnikai kérdésekben jártas, nyugdíjas katonatiszt.

Előre egyeztetett találkozó volt szerdán a Tolna megyei Medinában. Vén Attila polgármester és az öt megkereső Friedrich István háromnegyed órán át beszélgettek. Az 56 esztendő Friedrich 2009-ben alezredesként vonult nyugdíjba, közvetlenül előtte Székesfehérváron, az Összhaderőnemi Parancsnokságon szolgált repülő- és légvédelmi referensként. A műszaki diplomás férfi a hadseregben 34 éven át foglalkozott radartechnikai kérdésekkel. A Veszprémben élő obsitos azért kereste meg Vén Attilát, hogy elmondja, a Medinán jelenleg működő, 25 éves radar elektromágneses sugárzása nem olyan veszélytelen, mint azt a falu lakói gondolják. Friedrich szerint 400-500 méteres körzetben belül (ahol szántóföldi gazdálkodás folyik) a sugárzás – az általa megismert mérési eredmények alapján – meghaladja az egészségi határértéket. Sőt, a radartól 1500–2000 méterre lévő szőlőhegyen is határérték feletti a sugárzás. Ez a rizikófaktor hozzávetőleg 4-5 kilométeres távolságban szűnik meg.

Mint arról írtunk, a medinai radart a Honvédelmi Minisztérium új berendezésre akarja cserélni, a falu határában épülne meg ugyanis az a NATO által finanszírozott lokátor, ami a Dél-Dunántúl légerét pástázná. A radart korábban a Zengőre, majd a Tubesre tervezték, ám (lásd keretes írásunkat) a környezetvédők és a saját egészségükért aggódó helybéliek mindkét helyről elűzték a beruházást. A 800 lelkes Medinán viszont a lakosság túlnyomó többsége nem tiltakozik a tervezett objektum ellen. Részben azért, mert az itteniek azt tapasztalják, hogy a Medina mellett negyedszázada működő radar eddig senkinek sem okozott betegséget, részben pedig azért, mert a súlyos forrásgondokkal küszködő falu az új radar eltűréséért milliárdos nagyságrendű, fejlesztésekre fordítható támogatást remél.

A radartervekről a HM márciusban fórumot tartott a faluban, és a szakértők elmondták, hogy az itt megépülő objektum lényegesen korszerűbb, mint a jelenlegi, így a kibocsátott sugárzás is töredéke a mostaninak. Ezt Friedrich István sem vitatja, ennek ellenére állítja, hogy a tervezett radar sugárzása is meghaladja az egészségi határértéket a létesítmény 4-5 kilométeres körzetében. Ezt a véleményét megosztotta a polgármesterrel.

Vén Attila a hallottak ellenére – a megbeszélés után – azt nyilatkozta tudósítónknak, hogy őt nem bizonytalanította el Friedrich István, és továbbra is a HM szakértőinek hisz, akik azt mondták: a falu számára nem jelent veszélyt az új lokátor. Ezért a 45 éves polgármester –aki 2010 óta irányítja a falut, és korábban állat-egészségügyi munkakörben, agrárvállalkozóként, zenetanárként és falugondnokként dolgozott – nem is kíván beszélni a találkozásról a HM-nek, és nem vár a tárcától újabb megerősítést. Friedrich István utóbb úgy fogalmazott: sajnálja, hogy szavai nem érték el a kívánt hatást. Friedrich nem akarja a radar ellen lázítani a medinaiakat, csak arra ösztönözné őket, hogy ne fogadják el gyanakvás nélkül a HM állításait, és vonjanak be független szakértőket. A nyugdíjas katona szerint egyébként lehet úgy működtetni a leendő radart, hogy az veszélytelen legyen a környékbéliekre, ám ehhez arra van szükség, hogy a létesítmény legalább 35 méter magas legyen (ne pedig 20, mint azt korábban mondták), és a lokátor által kibocsátott sugárnyaláb a vízszintestől ne térjen el a negatív tartományba (magyarul: ne sugározzon lefelé). Igaz, ez esetben az alacsonyan szálló repülőket a radar nem érzékelné.

Azokat – a lakosság veszélyeztetése nélkül – csak a Zengőn megépített lokátor tudta volna bemérni, fejezte be mondandóját Friedrich István. Tegyük hozzá: azt a HM is gyakran elmondta, hogy a régióban a Zengőn lenne a lokátornak a legjobb helye, és Medina csak megalkuvások árán fogadható el, hisz az itteni objektumcsak úgy tudja majd ellátni feladatát maradéktalanul, ha a térségben fennmarad még két másik radarszárad. Az, hogy Medinán (s nem a Zengőn) épül meg a lokátor, húsz év alatt hozzávetőleg 50–80 milliárd forint többletköltséget jelent az országnak.

Radartörténet

A NATO-ba lépő Magyarország három lokátorral akarta lecserélni a Varsói Szerződéstől örökölt, korszerűtlen radarokat. Ezek közül kettő – a bánkúti és a békéscsabai – 2006-ra megépült, a harmadik, a dél-dunántúli viszont mindmáig nem. A HM a régió legmagasabb pontján, a Zengő csúcsán akarta megépíteni a radart, ám a civilek tiltakozása 2003-ban meggátolta a beruházás startját.

Ezt követően a kormány a pécsi Tubeshegy tetejét jelölte ki a radar helyéül. Pécssett 2007-ben helyi népszavazást tartottak a lokátorról, és bár a voksolók 94 százaléka elutasította a létesítményt, az alacsony (32 százalékos) részvétel miatt a referendum érvénytelen maradt. A radar ellenzői pert indítottak a beruházás HM által kiadott építési engedélye ellen, és a Legfelsőbb Bíróság 2010-ben a tárcát új eljárásra kötelezte. A HM inkább új helyet keresett a lokátornak, s így „került képbe” Medina.

Forrás:

nol.hu